

Chambre des représentants

Kamer van volksvertegenwoordigers

Question Parlementaire

Parlementaire Vraag

Document : 56 2025202608160

Session / zitting :

20252026 (SO)

20252026 (GZ)

Dépôt / Geregistreerd : 29/12/2025

Auteur : SAMYN Ellen

Départements interrogés Bevraagde departementen	N° de question Vraagnummer	Fin délai Einde termijn
9 M. Défense, belast met Buitenlandse Handel M. Défense, chargé du Commerce extérieur	331	30/01/2026

Uitspraken over Turkije als onmisbare veiligheidsactor. - Breuk met vroegere partijstandpunten.

In een interview met *Anadolu Agency* verklaarde u onlangs: "*I don't believe in a security scenario without Türkiye*", waarbij u Turkije omschrijft als een onmisbare actor voor Europese veiligheid en defensie-architectuur. U stelt daarbij expliciet dat er geen realistisch veiligheidsbeleid mogelijk is zonder Turkse betrokkenheid. "*We need Turkish people, we need Turkish industry, Turkish politics, Turkish diplomacy. I think it was a great day. We need to cooperate together with Türkiye and Belgium. Türkiye has a really strong defense, strong defense industry, big companies*".

Deze uitspraken markeren een radicale breuk met vroegere standpunten van uw partij (N-VA) over Turkije's rol binnen de NAVO. Daarbij springen twee artikels die ik terugvond in het oog. Het eerste voorbeeld daarvan is "We hebben een sterke NAVO nodig" uit 2019. In dit artikel beklemtoonde N-VA dat verschillende NAVO-bondgenoten, waaronder Turkije, de alliantie verzwakten door het ondermijnen van de interne cohesie. Het artikel benadrukte dat de NAVO worstelde met interne spanningen veroorzaakt door lidstaten die niet langer betrouwbaar of loyaal handelden.

Of het artikel *Quo Vadis, Turkije?* uit 2020. In dit opiniestuk werd Turkije omschreven als een land dat steeds verder afdrijft van de westerse waarden, met autocratische binnenlandse politiek, agressieve buitenlandse inmenging en militaire interventies. De auteur stelde dat Turkije afstevent op een positie buiten het westerse veiligheidskader en dat zijn gedrag niet langer te verzoenen valt met loyaal NAVO-lidmaatschap.

Tal van voorbeelden van Turkse agressie en schendingen stonden in de N-VA-kritiek (en ook in onze partijstandpunten over de relatie met Turkije) centraal:

- Turkse unilaterale militaire operaties in Syrië tegen Koerdische partners van de anti-IS-coalitie;

- de aankoop van het Russische S-400-luchtafweersysteem;
- de Turkse militaire en logistieke steun aan Azerbeidzjan die leidde tot de verdrijving van de Armeense bevolking uit Nagorno-Karabach.

Uw recente uitspraken lijken dit vroegere standpunt volledig om te keren. Uw verklaring dat u "niet gelooft in een veiligheidsarchitectuur zonder Turkije" staat haaks op:

- de vroegere strategische afbouwvisie met betrekking tot Turkije;
- de eerdere kritische positionering binnen NAVO-context;
- de visie dat Turkije geen loyale NAVO-bondgenoot was.

1. Betekent uw verklaring dat het vroegere oordeel dat Turkije geen loyale NAVO-bondgenoot is, volgens de Belgische veiligheidsanalyse niet meer van toepassing is? Zo ja, op basis van welke objectieve evoluties?

2. Hoe verhouden de veelvuldige binnenlandse en buitenlandse agressies en mensenrechtenschendingen, zoals de Turkse steun voor de oorlogsmisdaden en etnische zuivering van de Armenen uit Nagorno-Karabach, zich tot de waardengemeenschap die de NAVO beweert te zijn? Is dit volgens de Belgische analyse compatibel met de NAVO-waarden?

3. Welke garanties heeft België dat Turkije - ondanks eerdere autocratische tendensen, militaire interventies in de regio, de aanschaf van Russische S-400-systemen en inmenging in buitenlandse conflicten - wel een stabiele en voorspelbare partner zal zijn in toekomstige Europese veiligheidsarchitectuur?

4. Welke concrete gevolgen hebben uw verklaringen voor het Belgisch beleid inzake defensiesamenwerking, wapenexport, economische samenwerking of diplomatieke positionering tegenover Turkije?

Departement :

Département : 9

Document : 56 2025202608160

Antwoord op de schriftelijke parlementaire vraag nr. 331 van Mevrouw de Volksvertegenwoordiger Ellen SAMYN van 29 december 2025 betreffende uitspraken over Turkije als onmisbare veiligheidsactor. Breuk met vroegere partijstandpunten.

Réponse à la question parlementaire écrite n° 331 de Madame la Députée Ellen SAMYN datée du 29 décembre 2025 concernant des déclarations sur la Turquie comme acteur indispensable en matière de sécurité. Rupture avec les positions précédentes du parti.

Het geachte Lid gelieve hierna het antwoord te willen vinden op de door haar gestelde vragen.

L'honorable Membre est prié de trouver ci-après la réponse à ses questions.

1. Turkije beschikt, na de Verenigde Staten, over de grootste krijgsmacht binnen de NAVO. Turkije levert een aanzienlijke bijdrage aan NAVO-missies, het speelt een significante rol binnen de NAVO en het draagt sterk bij aan de vrede ondersteunende operatie in Kosovo.

Daarnaast heeft Turkije een ontwikkelde defensie-industrie, die steeds vaker haar meerwaarde bewijst. Een NAVO-lidstaat met dergelijke capaciteiten vormt dus een belangrijke toegevoegde waarde voor het bondgenootschap.

Verder biedt Turkije de NAVO-toegang tot diverse installaties in het land, zoals de luchtmachtbases in Incirlik en Konya. Incirlik speelt een cruciale rol bij operaties in het Midden-Oosten. Turkije huisvest ook het NAVO Allied Land Command in Izmir, en het Turkse Multinational Warfare Center in Istanbul wordt regelmatig ter beschikking gesteld van de NAVO voor het leiden van grootschalige oefeningen.

Het belang van de geografische ligging van Turkije mag niet worden onderschat. Door de ligging van Turkije vormt het land in feite een buffer tussen Europa, Rusland en de Arabische landen in het Midden-Oosten.

1. La Turquie possède les forces armées les plus importantes de l'OTAN après les États-Unis. La Turquie contribue de manière significative aux missions de l'OTAN, joue un rôle significatif au sein des forces de l'OTAN et fournit une contribution importante à l'opération de maintien de la paix de l'OTAN au Kosovo.

Par ailleurs, la Turquie dispose d'une industrie de défense développée, dont la valeur ne cesse de croître. Un État membre de l'OTAN doté de telles capacités représente donc une valeur ajoutée considérable pour l'Alliance.

En outre, la Turquie accorde à l'OTAN l'accès à diverses installations sur son territoire, telles que les bases aériennes d'Incirlik et de Konya. La base d'Incirlik est cruciale pour les opérations au Moyen-Orient. La Turquie accueille également le commandement terrestre allié de l'OTAN à Izmir, et le Centre de guerre multinationale turc d'Istanbul est régulièrement mis à la disposition de l'OTAN pour la conduite d'exercices majeurs.

L'importance de la situation géographique de la Turquie ne doit pas être sous-estimée. Sa position crée de fait une zone tampon entre l'Europe, la Russie et les pays arabes du Moyen-Orient.

Daarnaast ligt Turkije aan de Zwarte Zee en kan het, dankzij het Verdrag van Montreux, andere landen de toegang tot deze strategische wateren ontzeggen via haar controle over de zeestraten Bosporus en de Dardanellen, zoals het bijvoorbeeld op dit moment gebeurt als gevolg van de Russische inval in Oekraïne.

Hoewel de posities van Turkije in het verleden soms tot spanningen binnen de alliantie hebben geleid, zien we een voorzichtige trend naar een meer constructieve houding. Zo trad Turkije als gastland op voor de NAVO-top in Ankara op 7 & 8 Juli 2026, en neemt het binnen het bondgenootschap vaak een meer proactieve rol op zich. Het bondgenootschap vormt dan ook het geschikte forum om constructief te blijven zoeken naar oplossingen voor de fundamentele bezorgdheden van alle bondgenoten.

2. Turkije is een constitutionele republiek met een meerpartijstelsel en democratische instellingen. In die zin is Turkije compatibel met de NAVO-waarden. De Turkse steun aan Azerbeïdjan kan worden verklaard door de etnische verbondenheid tussen beide volkeren. De vraag is ook of een meer expliciet normatieve invulling van de NAVO-samenwerking in het huidige tijdsgewricht positieve effecten kan sorteren, of integendeel de trend tot een bilateralisering van de samenwerking inzake veiligheid en defensie in de hand zou werken. In die zin is het bestendigen van de cohesie van het bondgenootschap een blijvend aandachtspunt.
3. Zoals Turkije een belangrijke handelspartner is voor de EU, geldt ook dat de EU een belangrijke partner is voor Turkije. Via de douane-unie is de EU met ruime voorsprong de belangrijkste partner van import en export van goederen. Turkije heeft er dus belang bij om een stabiele partner te zijn in de Europese veiligheidsstructuur.

La Turquie borde également la mer Noire et, grâce à la Convention de Montreux, peut interdire l'accès à ces eaux stratégiques à d'autres pays en contrôlant les détroits du Bosphore et des Dardanelles, comme elle le fait actuellement, par exemple, suite à l'invasion russe de l'Ukraine.

Bien que les positions de la Turquie aient parfois été source de tensions au sein de l'Alliance par le passé, on observe une tendance prudente vers une attitude plus constructive. Ainsi, la Turquie a accueilli le sommet de l'OTAN à Ankara les 7 et 8 Juillet 2026 et endosse souvent un rôle plus proactif au sein de l'Alliance. L'Alliance constitue donc également le forum approprié pour continuer à rechercher de manière constructive des solutions aux préoccupations fondamentales de tous les alliés.

2. La Turquie est une république constitutionnelle dotée d'un système multipartite et d'institutions démocratiques. À ce titre, elle est compatible avec les valeurs de l'OTAN. Le soutien de la Turquie à l'Azerbaïdjan s'explique compte tenu des liens ethniques entre les deux peuples. La question est également de savoir si une orientation plus explicitement normative de la coopération au sein de l'OTAN, dans le contexte actuel, peut avoir des effets positifs ou, au contraire, favoriser la tendance à une bilatéralisation de la coopération en matière de sécurité et de défense. En ce sens, le maintien de la cohésion de l'Alliance reste un point d'attention constant.
3. De même que la Turquie est un partenaire commercial important pour l'UE, l'UE est également un partenaire important pour la Turquie. Avec son union douanière, l'UE est, et de loin, le partenaire le plus important pour l'importation et l'exportation de biens. La Turquie a donc intérêt à être un partenaire stable au sein de l'architecture de sécurité européenne.

Daarnaast is een stabiele en veilige oostelijke Middellandse Zee van essentieel belang voor de EU, en Turkije speelt daarin een sleutelrol. Door de recente ontwikkelingen in het Midden-Oosten is de afhankelijkheid van Turkije van andere NAVO-bondgenoten gevoelig toegenomen (met name op vlak van luchtruimverdediging tegen de missile-dreiging vanuit Iran).

4. Turkije en België zijn beiden lid van de NAVO; samenwerking op defensievlak maakt daar dus deel van uit. De actieve inzet van de Belgische Defensie voor de uitbouw van een sterke defensie-industriële basis in zowel EU- als NAVO-verband – met dus de betrokkenheid van alle bondgenoten – is daar een concrete emanatie van. Defensie is niet bevoegd voor beleid in andere domeinen en kan vragen betreffende het onderwerp daarom niet beantwoorden.

Par ailleurs, une Méditerranée orientale stable et sûre est essentielle pour l'UE, et la Turquie y joue un rôle clé. En raison des récents événements au Moyen-Orient, la dépendance de la Turquie vis-à-vis des autres alliés de l'OTAN s'est considérablement accrue (notamment en matière de défense de l'espace aérien face à la menace des missiles iraniens).

4. La Turquie et la Belgique sont toutes deux membres de l'OTAN ; la coopération en matière de défense en fait donc partie. L'engagement actif de la Défense belge en faveur du développement d'une base industrielle de défense solide, tant au sein de l'UE que de l'OTAN – et donc avec la participation de tous les alliés –, en est une manifestation concrète. La Défense n'est pas compétente en matière de politique dans d'autres domaines et ne peut donc pas répondre à des questions sur le sujet.

Theo FRANCKEN